

K pojmu lsti dle §u 870 obč. zákona.)*

V městě B. měl žalovaný A. ve vlastním domě hostinec a vedle hostince byl v domě řeznický krám s příslušenstvím. A. pronajal krám se vším příslušenstvím od 1. května 1924 žalobci C., aby v něm provozoval řeznictví. Při úmluvě o nájmu krámu upozornil žalovaný žalobce, že dosavadní řezník nevyráběl dobrého zboží a že v zájmu hostů v hostinci by bylo, aby žalobce vyráběl lepší. Později dověděl se žalovaný, že žalobce, který sám v žalobě uvádí jako své zaměstnání koňské řeznictví, provozoval nikoliv obyčejné, nýbrž koňské řeznictví a nechtěl mu proto dovoliti, by se do krámu nastěhoval. Když žalobce vyrozuměl žalovaného písemně, že se dne 3. května 1924 nastěhuje »se svým koňským řeznictvím«, odpověděl žalovaný, že toho nepřipustí a také toho nepřipustil. Žalobce domáhal se žalobou náhrady škody, jež mu vznikla tím že se nemohl dosud nastěhovati, a žalovaný namítal, že žalobci vůbec žádná škoda nemohla vzniknouti, poněvadž podle sdělení purkmistrovského úřadu v B., — kterýž důkaz navrhl žalovaný, — žalobci by vůbec nebylo povoleno ve sporných místnostech provozovati koňské řeznictví, poněvadž k tomu jest zapotřebí zvláštního zařízení místností.

Okresní soud v B. zamítl žalobu, poněvadž žalovaný mylně považoval žalobce za obyčejného řezníka a nevěděl, že jest koňským řezníkem.

Krajský soud v Č. L. neuznal sice důvodů prvé stolice, potvrdil však rozsudek z těchto důvodů:

Žalovaný se vymlouvá omylem, který se netýká sice ani hlavní věci, ani podstatné náležitosti, jest však přece podle § 870 obč. zák. s to, zbaviti žalovaného povinnosti splniti smlouvu, poněvadž jsou tu skutečně splněny podmínky zmíněného zákonného ustanovení. Tvrzení žalovaného, že by byl býval krám nepronal koňskému řezníkovi, lze považovati již proto za pravdivé, že podle názoru, rozšířeného v kraji, pronajmutí krámu koňskému řezníkovi a nastěhování se koňského řezníka s jeho příslušenstvím mohlo by snadno nejen znehodnotiti krám, nýbrž, a to hlavně, poškoditi trvale výtěžek hostince. Jest tudíž jen rozřešiti, zda omyl žalovaného byl zaviněn lstivým jednáním žalobcovým či nic. Než i k tomu jest přisvědčiti. Prvý soudce zjistil správně, že žalobce najímal krám jen k provozování řeznictví, pod kterýmž pojmem se podle obvyklého užívání

*) Srovnej i rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 1511 a 1660 sbírky Vážného.

rozumí jen obyčejné řeznictví, nikoliv však koňské řeznictví. Žalobce sám připouští, že krám s příslušenstvím prohlížel, že se ani slovem nezminil, že je koňským řezníkem, a svědky je zjištěno, že žalovaný si dokonce vymíňoval, že pro hostinec bude od žalobce odebírat zboží jako od jeho předchůdců. Z těchto okolností již vyplývá, že jednak žalobce musil vědět, že žalovaný ho považuje za obyčejného řezníka, jednak že žalobce své povolání úmyslně zatajil. Než právě toto úmyslné zatajení pro obě strany tak důležité okolnosti jest lstí ve smyslu § 870 obč. z. a žalovaný není proto povinnen, splnit smlouvu a žalobce není oprávněn, požadovati náhradu škody pro neplnění smlouvy.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil spornou věc soudu první stolice s poukazem, aby jednal dále a rozhodl znovu.

D ů v o d y: Dovolatel, prováděje podle č. 4 § 503 c. ř. s. uplatněný důvod, právem spatřuje nesprávné posouzení právní v odvolacím rozsudku z toho důvodu, poněvadž odvolací soud považoval zatajení dovolatelevo povolání koňského řezníka za lest podle § 870 obč. z. a poněvadž z toho usoudil, že žalovaný je sprostěn povinnosti, splnit uzavřenou smlouvu nájemní. Pro mínění, že se dal žalovaný pohnouti k uzavření smlouvy lstí, nebo jiným v § 870 obč. z. uvedeným způsobem, není ve zjištěných odvolacího soudu nijaké opory. Byť i dovolatel, jak bylo zjištěno, když si prohlížel před uzavřením smlouvy pro řeznictví určené místnosti, zamlčel, že je koňským řezníkem, a byť žalovaný, slíbiv tenkrátě dovolateli, že bude od něho odebírat pro svůj hostinec zboží, zřejmě a také pro dovolatele poznatelně předpokládal, že dovolatel je řezníkem, přece nelze mluviti o nějakém zamlčení lstivém, neboť jinak bylo zjištěno, že je dovolatel vedle koňského řezníka také řezníkem a uzenářem, a také bylo zjištěno, že by dovolateli nebylo dáno úřední svolení, aby u žalovaného v pronajatých místnostech provozoval koňské řeznictví, takže se zdánlivá lest mohla vztahovati jedině na okolnost, že dovolatel, jenž je řezníkem a uzenářem, zamlčel, že je také koňským řezníkem, totiž, že před tím provozoval koňské řeznictví.

Odvolací soud sice vyslovil, že podle názorů v tamní krajině běžných nastěhování koňského řezníka do pronajatých místností tyto by znehodnocovalo a že by mohlo míti v zápětí úbytek výdělků z hostinské živnosti žalovaného, ale to zajisté sluší vztahovati jenom na to, kdyby dovolatel v pronajatých místnostech provozoval koňské řeznictví, což bylo, jak je zjištěno, znemožněno úředním zákazem, nelze to však vztahovati

na dovolatelovu podle tamních názorů poskvrněnou minulost, tedy ienom na to, že je dovolatel bývalým řezníkem koňským.

Ostatně z celého hájení žalovaného jest usouditi, že nechtěl jedině, by v jeho místnostech provozováno bylo koňské řeznictví, v němž byl dostatečně chráněn příslušným zákazem úředním, a že jinak mu nevadilo bývalé povolání dovolatelovo.

Nelze tedy mluvit o lstivém zamlčení, nebo o lsti podle § 870 obč. zák. a také nelze mluvit o podstatném omylu s hlediska § 871 obč. zák., je-li jisto, že by byl mohl dovolatel v pronajatých místnostech provozovati pouze obyčejné, podle názorů v tamní krajině běžných jedině čestné a abonentům žalovaného v jeho hostinci příjemné řeznictví.

Podle okolností arci mohlo přicházeti v úvahu ustanovení § 1118 obč. zák., ale to jen tenkrát, kdyby se byl dovolatel nastěhoval skutečně do pronajatých místností a kdyby, nedbaje úředního zákazu, provozoval tam koňské řeznictví, ale to nemůže přicházeti v úvahu v tomto případě, v němž, jak bylo zjištěno, žalovaný zabránil dovolateli, aby se vůbec nastěhoval do pronajatých místností.

Z toho sluší usouditi, že žalobní nárok je důvodem svým po právu, neboť spočívá na bezdůvodném nedodržení pevně a správně uzavřené smlouvy, z něhož nějaká škoda dovolateli mohla vzejíti.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 7. ledna 1925 čj. Rv-I 1736-24-1. Dr. Boh. Voneš

Je faktický rozdíl u dcery mezi „věnem“ a „výbavou“ či výpravou?

Pravdu má žalovaný, že nelze pojmy »věno« a výbavu stotožňovati a dcera nároku na »výbavu« — alespoň v tom smyslu, že by mohla žádati výbavu vedle věna — nemá, avšak žalovaný nemůže z toho nic těžiti pro svůj názor, že nemaje zákonné povinnosti dceři poříditi vedle věna ještě výbavu a nábytek, nemá ani povinnosti žalobkyni na dceřinu »výbavu« vynaloženou částku hraditi. Z přednesu strany žalující je vidno, že žalobkyně nežádá náhrady za pořizenou výbavu, na kterou by dcera měla nárok mimo věna, nýbrž že se domáhá náhrady oné částky, za kterou dceři právě na účet věna jí podle § 1222 obč. zák. příslušejícího pořídila věci, kterých je pro první zařízení domácnosti novomanželů třeba a které zákon shrnuje v § 1231 obč. zák., jednajícím ovšem o nároku syna ženicha proti